

ئۆپۈزىسيۇن لە كوى دارايى پەيدا بكات!

رىكار ئەھمەد

بەمەبەستى گەشەو چالاکىيەكانيان داواي كۆمەك و ھاوكارى جۆراوجۆريان لەخەلك و لاٲتان و رېكخراوہ هەندىجار ھاوكارى مەرجدارىشىيان پەسەندكردووہ وەريانگرتووہ . كۆمەك و ھاوكارى ولاٲانى دراوسى بۆ ئو لايەنانە ئوئەندە كارىگەريووہ كە نابىناو كەرەكانىش هەستىيان پىكردوون . تەنانەت لەھەندى كاتدا كۆمەك و ھاوكارى داراييان لە رژیى سەداميش وەرگرتووہ .

بە كۆمەك و ھاوكارى ولاٲتان و بە گلدانەسەو داھاتەكانى ھەريى كوردستان پىگەيەكى ئابووورى ئوستور بۆ حزبە دەستەلاٲدارەكان و ئوئەندە ئوئەندە دىووہ . ئىبە (بە حزب و سەرکردەكانىيانەو)

دارايى پەيدا بكات!

زۆرەمان لەو دىوو بووين، لەگەل راپەرينى بەھارى ۱۹۹۱ بە دەستى بەتال گەرابىنەو، كەچى ئىستا هەندىك حزب بوونەتە داراو سەرمايەدار، ئەندامانى خۇشيان دەولەمەند كرىووہ . ئەمىر بەرپرسانى حزبەكان چىنى سەرمايەدارو دەولەمەندەكانى كوردستان پىكدين، بازارى كوردستان لەلايەن ئەوانەو پاونكاروہ . سەررەتو سامانىكى بى ژماريان كۆكردۆتەو، بە دلئايىيەو دەلىن: سەررەتو سامانى ئو حزبانەى ئەمىر داراو دەولەمەند، زۆرەى ئەندامانى ئو حزبانەش كە سەررەتو سامانيان كۆكردۆتەوو قىلاو بالاخانەى مۇديرنىيان بەزركردۆتەو وەو كۆمپانىياى

جۆراوجۆريان دامەزراندووہ، بە رىگەى نارەو كۆكروانەتەو، لانى كەم لەداھاتى ھەررەو قوتى خەلكەكەى دەستيان بەسەردا ھەررەو، كەچى ئىستاكە ئەوان بىناكانەو راشكاوانە ياسا پىشیل دەكەن، نە سەررەتو سامانى خۇيان ئاشكرا دەكەن و نە لىزىنەى دەستپاكى بۆى ھەيە باسيان لىوہ بكات، كەچى وپراى ئوئەشەو لووت بەرزانە قسە فرىدەو دەو دەلىن: با ئۆپۈزىسيۇن بۆ خۆى سەرچاوەى دارايى خۆى پەيدا بكات! .

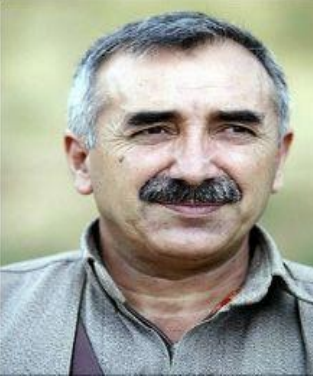
بە دىرژايى ۱۵ سالى رابردوو نارەوايەتتىكى گەرە لەھەمبەر ھىزە سياسىيەكان و خەلكى ماندوونەناس ئۆپۈزىسيۇنەو خزمەتكردى گەل و

نىشتمان دەكەنە ئارمانجى خۇيان و لەپىناويدا تېدەكۆش. ئەندامانى ئو ھىزانەش دانىشتووى يەك نىشتمان، لەئەركو مافدا يەكسان، لەبەرانبەر ياساشدا يەكسان و كەسيان سەررەرت نىن. ئەگەر بۆ ھىزىك رەو بى كە بودجەى تايبەت لە حكومەت وەرگىر، بۆ ئەوانى دىكەش رەو دەبى كە داواى بودجەى تايبەت بگەن. ئەمىر حزبە دەستەلاٲدارەكان لەبودجەى حكومەت، بودجەىكى خەيالى بۆ خۇيان دەگىزىنەو، ئامادەش نىن ئاشكراى بگەن، ھەرچەندە بودجەيان بۆ ھىزە سياسىيەكانىش تەرخان كرىووہ، بەلام ھىچ پىووہو رىستاىك لەبەرچا و نەگىراوہ . لەو سۆنگەيەو مافى ئۆپۈزىسيۇنە ئەگەر داواى بودجە لەحكومەت بكات. كاتى حكومەت بودجەيەك بۆ ئۆپۈزىسيۇن دەپرتەو، واتاي ئوئە نىە كە حزبى دەستەلاٲدار خپرى پىدەكات. تەرخان نەكردى بودجەى ئۆپۈزىسيۇن، يان برىنى بودجەى ئۆپۈزىسيۇن واتاي ئوئەيە كە حكومەت راشكاوانە ھاوپىكارى و جياكارىەكان گەرە دەكاتەو ھانى ئۆپۈزىسيۇن دەدات تا دەست بۆ شوئىنى دىكە درىژ بكات و لاسايى ئو بكاتەو .

حكومەتى ھەررەو حزبە دەستەلاٲدارەكان ئەگەر بەرزەوئەندى بالايى نىشتمان دەكەنە ئامانجى خۇيان، دەبى چاويك بو جياوازكارىە بخشىنەو كە لەبەرانبەر ھىزە سياسىيەكانى دىكەدا پىرۆ كراوہ و تا ئىستا كارى پىدەكرى. حزبە دەستەلاٲدارەكان ئىتر بۇيان نىە بە پىوانەى رابردوو رەفتار لەگەل داھاتى

قەرەيلان وەلامى پىشيارەكەى ئەمريكا دەداتەوہ

چاودىر پىك

موراد قەرەيلان سەروكى كۆنسەى كۆمەلەن كوردستان راگەياندنى ئەمريكاي بۆ چەكانانى گەريلاكانى پارتي كرئىكارانى كوردستان بەھنگاويكى باش دانا، بەلام پرسىارى لەپىرۆژەى ئەمريكا بۆ چارەسەر كرىنى كىشەى كورد كرى. ئو لەكاتىكد ئامادەى خۇيانى بۆ ئاگرير راگەياندووہ، لەھەمان كاتدا بووپاتى كرډۆتەو كە بەرزەوئەندى باشوورى كوردستان لەبەرچا دەگىرن و نايانەوئى بەھۆى وئەنەو زىانى لىكەوئى و دووچارى لەشكركىشى ولاٲانى ناوچەكە پىتەوہ . تەنانەت چەكدانانىشى رەت نەكرډۆتەو، ھاوكارى رىكخراوہكانى ئۆئەتەوئەى بۆ چارەسەر كرىنى كىشەى كوردستانى بەپىشمەرج داناوہ .

خۇيندەئەوئەى ئو چەند رستەيە لىكدانەوئەى گەرە ھەلدەكرى. ئايا ئەمە سەرھاتى ھەنگاوەكانى گۆپاننى سياسەتى ئەمريكا پارتي كرئىكارانى كوردستان بەديار دەخات؟! ئىدى توركيا ولامى پرسى كورد دەداتەوہ?! ولاٲانى ھاويەيمانى توركيا، بەتايبەتى ئىسرائىلو ئەمريكا چۆن لەچارەسەرى كىشەى كورد دەروان، لەكاتىكد كە ئوانىش پىوئەندى ناپاستەو خۇيان لەگەل پەكەكە دروست كرىووہ?! .

چاودىران ئو ھەنگاوانە بە ئەرتى دەنرخىن، بەخالى وەرچەرخان لىكەدەنەو، لەوانەيە گوشەگىر بوونى پەكەكە كۆتايى پى بىنى وئەنكاراش لەبەردەم دووپاننىكى يەكلايەكەرەو دابنى. ئەگەر گەريلاكان لەسەر خواستى ئەمريكا ولاٲانى زلھىزى جىهان ئامادەى چەكدانان بن، گوشارە ئىدوولەتەكان بۆ سەر توركيا چىرت دەبنەو، لىنى دەخوان كە ھەنگاوى كرىدەى بۆ چارەسەر كرىنى كىشەى كورد بەاويژى.

راگەياندەكەى قەرەيلان بەرپرسانى باشوورى كوردستانىشى دلئيا كرډۆتەو . ئىدى ترسو دلەپاوكىكان كۆتا دەبن و مەترسى نامىتتەوہ . ئەوكات حكومەتى ھەررەو ئامانجە تر پارىژگارى لە

ئۆپۈزىسيۇن روحي ديموكراسىيە

ئەمىرى حاجى موحەممەد

نەھىشتىنى ئارەزووى چاوچىنىكى بۆ دەسەلاٲى رەھاو نارەوا، بەلام ناشايستەيىكە كانى ديموكراسى برىتىن لە: حكومەت كرىنى نادان و نەزانكاران، سەررەتو سامان خوازى، دودلى دەرىبارەى خودى نوئەرايەتى لەدموكراسىدا، فىركردىنى درۆينەو عوام فرىوۋەرى، دودلى لەئاكارى ديموكراسى و خەلك بەررۆبۆت كرىن، نەيارى كرىنى تاكايەتى و ئازادى، بەباشتر زانىنى قازانجى ناوچەى تاكو ئەتەوئەى، مەسەرھى زۆرى حكومەت، ناچىگرىبوونى حكومەت، جەنگى سياسى حزبى.

ديموكراسى ئوئەوئەى قىوئە كە ھىچ كەسى لەھەلە كرىن دورنىە، ھەر كەس ئەگەرى خەتاو ھەلەى ئۆ دەوئەشپتەو، لەبەر ئەمەش ھىچ كەسى ئاتوانى بەبرىشت بلى من بى عەيىو خەتام.

ديموكراسى چارەسەرى ئەم پرسەى لەرىگەى گفتوگو رەخنەو كرىووہ، كەسى لەدامودەزگانكى حكومەت ھەلەلەك يان خەتايەك چ نەزائىن بىت و چ بە ئەنقەسە، دەبى رەخنەى ئۆ بگىردى، تا دووپات نەكرتتەو رىگە بۆ خەتاكردى كەسانىرتىش خۇش بكات، عەقل و ئاكارىش و حاوكم دەكات كە ھىچ كەس بۆى نىە كە دادوۋەرى خۆى بى.

لەگەل ھەموو ئو ناشايستەيەنى كە ھەيتى، ديموكراسى باشترىن شىوازى بەررۆۋەردىنى ولاٲتە، بەمەرجى دىوہ باشكەكى كە ئاكارى ولاٲاپارډىزى و مۇرۆ دۆستى دەسپاكى بەردى بناغەى بىت. گەر ئو سىفاتانە كىماسى تىكەوت، وردە وردە سىفەتە قىزەوئە بەدەپەرەكان زال دەبن، تارمايى بال رادەككىشى بەسەر سىستەمى سياسى ولاٲادو حزبى پاناخووزى دەسەلاٲى رەھا (دىكتاتورى) بەھىز دەبى، مەيىنەتى

ديموكراسى ھەم شىوازى لەحكومەتەو ھەميشە فىلسەفەى ژيانە، كە بەيەكەو گرىدراون . ئەم شىوازو فىلسەفەيە پىگەى زۆرىەى خەلكە بۆ ھەلبىزاردنى حكومەت و خاوەنى دەسەلاٲى برىپاردانىشە لەپرسە سياسىيە گىرنگەكان . كەواتە ديموكراسى سىستەمى سياسى و فىلسەفەى كۆمەلايەتتە كە لەگىشت سىستەم و فىلسەفەكانىت، جۆراوجۆرى بىرو باوۋەرەكان قبول دەكات و دەست بەدەستكردى دەسەلاٲىش بەشىوہى ئاشتى و ئارامىيەوہ ئەنجام دەرى و مەبەسەتىش دەستتەبەر كرىنى مافەكانى تاك و كۆمەلە .

ديموكراسى ھەموو دامەزراوۋ دامودەزگاكان دەگىرتتەبەر، لە يەكەمىن دامەزرا كە دەستوورى ھەميشەى ولاٲتە، دەست پىدەكات، تا گىشت دامەزراوەكانى حكومەت دەگىرتتەوہ، بەرزەوئەندىيە جۆراوجۆرەكانى كۆمەلگە رەچاۋ دەكات، ھاوسەنگى ھاوكتىشە كۆمەلايەتتەكان رادەگىرى، لەبەرئەوئەى لەئىو جەماوۋەردا ئىرادەى ھاويەش ھەيە .

ديموكراسى شايسىيەسى و ناشايستەى ھەيە بەكورتى شايسەيەكانى ديموكراسى ئەمانەن كارايى حكومەت، فىركردىنى گىشتى، بەھىزكردىنى ھەستى نىشتمان پەروەرى، نرخاندىنى مۇرۆ، ھۇشيارى سياسى، بەزركردنەوئەى ئاستى ھەستى خزمەت كرىن و بنىركردنى و